

Міністерство освіти та науки України
Національний університет харчових технологій

**Міжнародна наукова конференція,
присвячена 130-річчю
Національного університету
харчових технологій**

**«Нові ідеї в харчовій
науці – нові продукти
харчовій промисловості»**

13-17 жовтня 2014 року

Київ НУХТ 2014

Дослідження масообміну при віброекстрагуванні цільових компонентів із рослинної сировини

В.Л. Зав'ялов, Т.Г. Мисюра, В.С. Бодров,
Ю.В. Запорожець, Н.В. Попова, О.П.
Лобок

Національний університет харчових технологій

Процес безперервного віброекстрагування з рослинної сировини (хміль, цукровий буряк, чорний байховий чай) досліджувався на моделі віброекстрактора безперервної дії [1]. Частота коливань вібротранспортувальної системи регулювалась в межах до 10 Гц, амплітуда фіксовано $(5; 10; 15) \cdot 10^{-3}$ м, температурний режим підтримувався на рівні 346 — 351 К. Розрахунок кінетичних коефіцієнтів виконувався за методикою Г. А. Аксельруда для прямогочного процесу [2]. Так, для i -того моменту часу процесу визначався параметр $\beta = (C_i - C_{\text{п}}) / (C_0 - \bar{C})$, де C_0 та $\bar{C}$ відповідно початкова та середня за об'ємом концентрація речовини у твердій фазі; $C_{\text{п}}$ та C_i відповідно початкова та поточна концентрація речовини в екстрагенті. Будувались залежності коефіцієнтів масовіддачі відповідної сировини від інтенсивності коливань вібротранспортувальної системи. Встановлено, що поступове збільшення інтенсивності коливань, починаючи близько з 15 – 20 м/с, призводить до стрімкого зростання коефіцієнта масовіддачі, стабілізуючись на певному рівні внаслідок зниження умов екранування частинок сировини.

Для встановлення функціональної залежності насичення екстрактивними речовинами екстракта в часі від об'ємного коефіцієнта масопередачі рушійна сила процесу подавалась через різницю концентрацій екстрактивних речовин на поверхні поділу фаз та в об'ємі екстрагента, за умови, що на межі поділу фаз опір масообміну відсутній внаслідок активізації міжфазової поверхні турбулентними пульсуючими потоками, що створюється віброперемішувальними пристроями:

$$\begin{cases} dC/d\tau = K_V (C_p - C) \\ C(\tau_0) = C_0 \end{cases}, \quad (1)$$

де $dC/d\tau$ — зміна у часі поточної концентрації речовини в екстрагенті; K_V — об'ємний коефіцієнт масопередачі, C_p — рівноважна концентрація речовини в екстрагенті, C — середня поточна концентрація речовини в екстрагенті, τ — поточний час. За прийняття початкових умов функціонування процесу отримано рівняння

$$C(\tau) = (1 - e^{-K_V \tau}) C_p, \quad (2)$$

Ця модель може бути використана для оцінювання, прогнозування та оптимізації екстракційних процесів.

Література

1. Пат. 86485 Україна, МПК В 01 D 11/02. Вібраційний екстрактор / Зав'ялов В.Л., Запорожець Ю.В., Бодров В.С. - № а 2007 07563; заявл. 05.07.07; опубл. 27.04.09, Бюл. №8.
2. Аксельруд Г.А., Альтицлер М.А. Введение в капиллярно-химическую технологию. М.: Химия, 1983. — 264 с.